

УДК 340.143, 159.9

А- 43

Рекомендовано до друку Науково-методичною радою ВНПЗ «Дніпровського гуманітарного університету» від 08.02.2024 р. (протокол № 5)

А-43 Актуальні проблеми юриспруденції та психології: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Дніпро, 15 грудня 2023 р.). Дніпро: ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2023. 218 с.

Збірник конференції містить матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми юриспруденції та психології» (15.12.2023), у роботі якої взяли участь здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти закладів вищої освіти України.

Матеріали науково-практичної конференції надруковані в авторській редакції.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

докт. юрид. наук, проф. **Олег КИРИЧЕНКО** (*голова*); канд. юрид. наук, доц. **Тетяна ЛЕЖНЄВА** (*заст. голови*); **Андрій МІРОШНИК** (*секретар*); канд. юрид. наук **Сергій ДУБОВ**, докт. юрид. наук, проф. **Вадим НЕГОДЧЕНКО**, докт. юрид. наук, доц. **Сергій ПЕНЬКОВ**, канд. псих. наук, доц. **Людмила ПРІСНЯКОВА**, докт. псих. наук, доц. **Олександр САМОЙЛОВ**

© ВНПЗ ДГУ, 2023

© Автори, 2023

1. Антонова Н. О. Психологічні основи розвитку готовності до професійної діяльності у майбутніх психологів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. психол. наук : спец. 19.00.07 «Педагогічна і вікова психологія» / Н. О. Антонова. Київ, 2012. 43 с.
2. Мельничук Т.І., Зубіашвілі І. К. Професійне становлення майбутніх кризових психологів в умовах сучасного закладу вищої освіти. Актуальні проблеми в системі освіти: заклад загальної середньої освіти – доуніверситетська підготовка – заклад вищої освіти. VII Всеукраїнська науково-практична конференція за міжнародною участю 27 квітня 2021 р. С. 189-193
3. Новак Р.С. Розвиток особистісного потенціалу студента в процесі навчання за інтерактивною моделлю «Молодий вчений» 2017. № 5.1 (45.1) травень, С. 77-79
4. Шевченко Н. Професійна свідомість практичного психолога: структура ат специфіка функціонування // Психологія і суспільство. – 2009. №4 <http://dspace.wunu.edu.ua/jspui/bitstream/316497/30583/1/%D0%A8%D0%B5%D0%B2%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf>

Сокольський Костянтин Юрійович

здобувач вищої освіти

другого (магістерського) рівня вищої освіти

Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник:

Агарков Олег Анатолійович

доктор політичних наук, професор,

професор кафедри психології

Дніпровського гуманітарного університету

ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ СУЇЦИДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ

Проблема суїцидальної поведінки серед підлітків є надзвичайно актуальною та серйозною, та вимагає ретельного психологічного аналізу. Специфіка підліткового віку, з його фізіологічними й емоційними змінами, вимагає особливої уваги до факторів, які можуть впливати на ризик суїциду у цій групі. Статистика свідчить про зростання випадків суїциду серед підлітків, що викликає серйозну турботу серед фахівців та громадськості. Фактори, такі як соціальні тиск, шкільне насильство, труднощі у сім'ї та психічні розлади, можуть викликати суїцидальні думки та дії у підлітків.

Проблематикою суїцидальної поведінки у підлітковому віці в аспекті психологічного аналізу займались наступні дослідники: І.В. Зубрицька-

Макота, О.Л. Христук [1], О. Г. Лосієвська [2], Т. М. Титаренко [3], Л.А. Скаковська [4], О. В. Царькова [5].

Суїцидальна поведінка у підлітковому віці охоплює широкий спектр вчинків, від суїцидальних думок та спроб до самогубства. Підлітки можуть виявляти суїцидальну поведінку через різні канали, такі як саморуйнування, вживання наркотиків, або відмову від соціальних контактів.

До причин суїцидальної поведінки у підлітковому віці можна віднести:

1. емоційна нестабільність. Підлітковий вік часто супроводжується інтенсивними емоціями та нестабільністю настрою, що може впливати на рішення та поведінку підлітків,

2. соціальний тиск. Потреба у прийнятті серед однолітків може викликати стрес та анксіозність, особливо, якщо підліток відчуває відторгнення або неприйняття однолітками,

3. сімейні проблеми. Конфлікти в сім'ї, розлучення батьків, або втрата близьких можуть впливати на психічний стан підлітка та викликати суїцидальні думки.

Сучасна цифрова епоха принесла із собою не лише безліч нових можливостей, але й виклики, з якими повинні впоратися особливо вразливі групи, такі як підлітки. Серед цих викликів значною мірою є вплив цифрової сфери на суїцидальну поведінку підлітків. До них можна віднести:

1. цифровий стрес та онлайн-булінг. Цифровий стрес виникає внаслідок негативного впливу соціальних мереж, великої кількості інформації та тисків щодо ідеалізованого життя, яке часто представляється в інтернеті. Онлайн-булінг, або кібербулінг, може стати серйозним фактором ризику для підлітків.

Механізми реалізації:

– **соціальний тиск.** Бажання відповідати соціальним стандартам та отримання позитивних відгуків у мережі може створювати серйозний емоційний тиск на підлітків,

– **анонімність та безвідповідальність.** Анонімність у соціальних мережах може призводити до безвідповідальної поведінки, включаючи онлайн-булінг, без страху перед наслідками.

2. залежність від інтернету та самоізоляція. Залежність від інтернету може призводити до зниження соціальних контактів у реальному житті та самоізоляції. Підлітки можуть втрачати здатність до нормального спілкування та формування емоційних зв'язків.

Механізми реалізації:

– **спотворення реальності.** Залежність від інтернету може спотворювати уявлення підлітків про реальність та призводити до відсутності взаємодії з навколишнім світом,

– **віртуальна самоідентифікація.** Прагнення створити ідеальний образ в інтернеті може викликати внутрішні конфлікти та розрив між віртуальною та реальною особистістю.

3. онлайн-спільноти. Онлайн-спільноти можуть мати як позитивний, так і негативний вплив. З одного боку, вони можуть стати підтримкою для підлітків, з іншого - сприяти формуванню ізольованих груп, що підтримують негативне мислення.

Механізми реалізації:

– **груповий тиск:** Відчуття приналежності до конкретної онлайн-спільноти може призвести до групового тиску та впливати на прийняття невірних рішень.

– **відчуття відокремленості.** Згуртованість онлайн-спільнот може підсилювати відчуття відокремленості від реального світу.

Можна сформулювати наступні рекомендації, щодо зменшення негативного впливу цифрової сфери на підлітка:

1. **цифрова грамотність:** Слід розвивати навички критичного мислення та цифрової грамотності серед підлітків для свідомого користування інтернетом,

2. **соціальна підтримка.** Необхідно стимулювати офлайн-соціальні зв'язки та підтримку, зокрема в сім'ї та школі,

3. **психологічна підтримка.** Необхідно забезпечувати доступ до психологічної допомоги та консультацій для тих підлітків, які відчувають цифровий стрес.

Цифрова сфера може бути інструментом підтримки, але й джерелом негативного впливу. Розуміння цих аспектів дозволить суспільству створити більш безпечне та сприятливе середовище для розвитку психічного здоров'я підлітків.

Проведений психологічний аналіз суїцидальної поведінки у підлітковому віці дає змогу сформулювати наступні рекомендації, щодо попередження суїцидів серед підлітків. А саме:

1. **сприяння психічному здоров'ю,** що передбачає розвиток психологічної стійкості та навичок емоційного саморегулювання серед підлітків,

2. **соціальна підтримка** має на меті створення безпечного середовища та підтримку соціальних зв'язків з однолітками та дорослими,

3. **психотерапія** - надання підліткам можливості висловити свої емоції та вирішувати проблеми через консультації з психотерапевтом,

4. **освіта з питань психічного здоров'я** - проведення інформаційних заходів у школах та громадах для підвищення усвідомленості щодо психічного здоров'я.

Суїцидальна поведінка серед підлітків є складною та багатоаспектною проблемою, яка вимагає комплексного психологічного підходу. Розуміння механізмів та рекомендацій дозволить розробити ефективні стратегії попередження та надання підтримки для зменшення ризику суїциду серед підлітків.

Список використаних джерел:

1. Зубрицька-Макота І.В., Христюк О.Л. Суїцид як крайня форма психологічного неприйняття себе: допомога психологу діагностувати проблему [Електронний ресурс] // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. серія психологічна. 2014. Вип. 1. С. 13-21.: URL http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvldu_2014_1_4
2. Лосієвська О. Г. Криза підліткового віку як чинник поведінки з відхиленнями / О. Г. Лосієвська // Теоретичні і прикладні проблеми психології. – Луганськ : Ювілейний збірник наукових праць СНУ імені В. Даля, 2005. – № 1 (9). С. 112–118.
3. Профілактика порушень адаптації молоді до повсякденних стресів і кризових життєвих ситуацій : навч. посіб. / за ред. Т. М. Титаренко. – Київ : Міленіум, 2011. 271 с.
4. Скаковська Л.А. Практичному психологу про суїцид // Психолог. – 1999. – № 119 (№ 23-24 червня). – С.61-63.
5. Царькова О. В. Соціально-психологічні аспекти суїцидальної поведінки підлітків та юнаків / О. В. Царькова, Т. О. Работа. Психологічні науки : зб. наук. праць. – 2014. – Т. 2. Вип. 11 (99). С. 312–316.

Соломенко Катерина Михайлівна

здобувач вищої освіти

другого (магістерського) рівня вищої освіти

Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник:

Пріснякова Людмила Макарівна

кандидат психологічних наук, доцент,

завідувачка кафедри психології

Дніпровського гуманітарного університету

СТЕРЕОТИП ОБРАЗУ ІДЕАЛЬНОЇ ЖІНКИ ТА ІДЕАЛЬНОГО ЧОЛОВІКА В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Одним з вічних феноменів людських відносин, які виступають в якості потужного психотерапевтичного засобу, є любов. Феномен любові, властивий тільки людині, розуміється як первинно духовний процес, заснований на глибоких переживаннях (свідомих і несвідомих).

У психології дослідження почуття любові займає особливе місце, переживання людиною почуття любові незмінно привертає до себе увагу.

В усі часи люди говорили про любов, закликали до любові, прагнули до любові, але чим відрізняється любов від інших почуттів і емоцій, так до кінця і не розкрили.

Найчастіше, коли йдеться про любов, мають на увазі любов між чоловіком і жінкою. При цьому не менш важливі і інші ситуації любові: любов